

Marijnissen

invoering van de Toricelli-wet ± de reikwijdte van de boycot verder is vergroot en de bepalingen in de wet door de extraterritoriale werking in strijd is met het volkenrecht;

overwegende, dat het embargo gezien de gevolgen voor de inwoners van Cuba een buitenproportioneel drukmiddel is, zeker nu er sinds het einde van de Koude Oorlog geen sprake meer kan zijn van een strategisch belang voor de VS in dezen;

overwegende, dat Nederland met zijn stemonthouding bij de zogenaamde Cuba-resolutie tijdens de laatste AVVN een minderheidspositie inneemt binnen Europa en daarmee de suggestie wekt dat het de boycot steunt;

vraagt de regering alle mogelijkheden aan te grijpen om actief bij te dragen aan een zo spoedig mogelijke beëindiging van de boycot van Cuba door de VS,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door het lid Marijnissen. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 28 (24400-V).

Wij zijn gekomen aan het eind van de tweede termijn van de kant van de Kamer. Morgenmiddag zal het antwoord van de regering in tweede termijn aanvangen.

De minister van Buitenlandse Zaken heeft mij evenwel gevraagd om, vooruitlopend op de beantwoording morgenmiddag, thans de gelegenheid te krijgen voor het afleggen van een korte verklaring. Het woord is aan de minister van Buitenlandse Zaken.

□

Minister Van Mierlo: Mijnheer de voorzitter! Vanwege het lot van Ken Saro-Wiwa en de grote urgentie in dit verband, wil ik hier een verklaring afleggen. Daarmee wil ik de grote verontrusting van de regering tot uitdrukking brengen. Ik deel de gevoelens van de Kamer die door verschillende sprekers onder woorden zijn gebracht.

Het vonnis is op 31 oktober uitgesproken en het heeft onmiddellijk geleid tot overleg binnen de

Europese Unie. Gisteren is overeenstemming bereikt over een tekst die, naar ik aanneem, vandaag is uitgegeven. Daarin wordt grote verontrusting uitgesproken.

De bekrachtiging van het vonnis heden is buitengewoon verontrustend, want zij betekent dat de junta zich in het geheel niets gelegen laat liggen aan de protesten die tot nu toe alom, in de gehele internationale wereld, naar voren zijn gekomen. Ik zeg de Kamer daarom toe, dat ik vanaf heden onmiddellijk alle acties zal nemen die zouden kunnen leiden tot verlichting van het lot van de genoemde persoon en tot voorkoming van het ergste. Daarbij zal ik zowel de Europese als de bilaterale kanalen gebruiken en de Nigeriaanse ambassadeur ontbieden. In het kader van de Europese Unie bestaat reeds een bepaalde visasanctie tegen Nigeria. Zeker zal de mogelijkheid bestudeerd worden om deze sancties uit te breiden. Wij zullen zoeken naar andere mogelijkheden om de pressie te vergroten.

Ik kan u mededelen dat vanuit de Shell-persdienst vanavond bekend is geworden dat de general manager van Shell in Lagos hedenavond om zes uur een brief van de president-directeur van Shell heeft overhandigd aan de president van Nigeria met een klemmend verzoek om clementie. Dit zo zijnde, zal ik u zeggen dat de regering daarover verheugd is en dat zij daarover ook het contact zal onderhouden met Shell in verband met een mogelijke follow-up.

Ik zeg dit, omdat ik dit in deze omstandigheden een voor de hand liggende houding vind van de Nederlandse regering, hetgeen iets anders is dan het formaliseren van een verzoek aan het bedrijfsleven om tot een politieke actie over te gaan. Ik ben daar terughoudend over ± ik zeg het eerlijk ± in de eerste plaats vanwege de negatieve effecten wanneer zoiets niet werkzaam kan zijn en in de tweede plaats omdat het wel eens contraproductief zou kunnen zijn, als een onderneming die in dat land zit als het ware aangestuurd wordt door buitenlandse regeringen. Het is bekend dat in de Nigeriaanse situatie Shell een van de weinige krachten of machten is die zich in die regio op gezaghebbende manier tot die regering kunnen wenden. Het zou wel eens de voorkeur kunnen verdienen om het bij die constatering te laten en

daaraan toe te voegen dat de regering zich op de hoogte blijft stellen van wat in dezen mogelijk is.

Ik zal het in dit licht morgen aan de Kamer overlaten om te zien of na deze verklaring, die geheel uit het hart komt, de motie niet een graad van overbodigheid zou hebben bereikt.

Mevrouw Verspaget (PvdA): Voorzitter! Ik ben de minister van Buitenlandse Zaken zeer erkentelijk. Ik had ook niet anders verwacht dan dat de Nederlandse regering al het mogelijke zou en zal doen om het doodvonnis van Ken Saro-Wiwa om te zetten en zo mogelijk te herzien. Nu Shell vanavond zelf, gelukkig, een brief heeft geschreven aan de regering van Nigeria ± ik heb ook de persverklaring voor mij ± ben ik het eens met de minister van Buitenlandse Zaken dat de motie die ik heb voorgesteld feitelijk overbodig is geworden. Daarom trek ik die in.

De voorzitter: Aangezien de motie-Verspaget/Valk (24400-V, nr. 21) is ingetrokken, maakt zij geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

De algemene beraadslaging wordt geschorst.

Sluiting 23.24 uur

□

Lijst van ingekomen stukken, met de door de voorzitter ter zake gedane voorstellen:

1. drie koninklijke boodschappen, ten geleide van de volgende voorstellen van (rijks)wet:

Invoeging van een nieuw artikel 3b van de Ziekenfondswet (24475);

Wijziging van de Wet Infrastructuurfonds en de Wet op de motorrijtuigenbelasting 1994 (herziening van de voeding van het Infrastructuurfonds) (24476);

Wijziging van de voorstellen van wet tot wijziging van de Auteurswet 1912 en de Wet op de naburige rechten in verband met de richtlijn nr. 93/98/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 29 oktober 1993, betreffende de harmonisatie van de beschermingstermijn van het auteursrecht en van bepaalde naburige rechten (PbEG L 290) en in verband met de richtlijn van 19 november 1992, PbEG 1992, L

Lijst van ingekomen stukken

346/61 betreffende het verhuurrecht, het uitleenrecht en bepaalde naburige rechten op het gebied van intellectuele eigendom (24477).

Deze koninklijke boodschappen, met de erbij behorende stukken, zijn al gedrukt en rondgedeeld;

2. een brief van de voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, met de mededeling, dat zij in haar vergadering van 7 november 1995 het haar door de Tweede Kamer toegezonden voorstel van wet, gedrukt onder nummer 23682 heeft aangenomen.

De voorzitter stelt voor, deze brief voor kennisgeving aan te nemen;

3. de volgende brieven:

een, van de minister voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken, over de invoer van bedreigde diersoorten in de Nederlandse Antillen (24400-IV, nr. 8);

een, van de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, inzake de vergadering van het Uitvoerend Comité van Schengen op 24 oktober 1995 (19326, nr. 127);

een, van de minister van Economische Zaken, over het royalty-systeem en het mogelijke belang daarvan voor bedrijfsleven en kennisinstellingen (24229, nr. 8);

een, van de minister en de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, ten geleide van de nota "De prijs die zorg verdient" (24478);

twee, van de Algemene Rekenkamer, te weten:

een, over de Herbezinning reikwijdte taken en bevoegdheden Algemene Rekenkamer (24479);

een, ten geleide van het rapport "Convenanten van het Rijk met bedrijven en instellingen" (24480).

Deze brieven zijn al gedrukt en rondgedeeld;

4. een brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, ten geleide van de voortgangsrapportage Welzijnsnota 1995-1998 "Naar Eigen Vermogen".

De voorzitter stelt voor, deze brief door te zenden aan de betrokken commissie ter afdoening en niet te drukken;

5. de volgende brieven:

een, van M.W. Bouwes, over de slechte opkomst bij verkiezingen;

een, van A.J. Kwakkenbos, over volksvertegenwoordigers;

een, van W.M. Mimpfen, over de financiële afwikkeling met de heer Van Randwijck;

een, van mevrouw H. Crasborn-Hoes, over de hoogte van haar pensioenuitkering;

een, van W.W. MacDonald, over de gouden handdruk aan de heer Van Randwijck;

een, van D.J. de Waard, over een aanvullend verzoek aan de Europese commissie voor de rechten van de mens te Straatsburg.

Deze brieven liggen op de griffie ter inzage. Kopie is gezonden aan de betrokken commissies.